

Program

*/

08:30-09:00	Înregistrarea participanților
09:00-09:15	Deschiderea lucrărilor Simpozionului. Cuvânt de salut <i>Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI)</i>
09:15-11:30	Sesiunea plenară. Proprietatea intelectuală în sprijinul industrii muzicale Moderatori: <i>Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă a AGEPI</i> <i>Liliana VIERU, șefă, Direcția comunicare, relații internaționale și integrare europeană, AGEPI</i>
09:15-09:30	Cultura muzicală în Basarabia interbelică. Maria Cebotari Aurelian DANILĂ [1], dr. hab. în studiul artelor, prof. univ., <i>Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice; Academia de Științe a Moldovei</i>
09:35-09:50	Aspecte ale proprietății intelectuale în sistemul industrii muzicale din Republica Moldova Iurie BADICU [2], maestru în artă, drd., <i>Academia de</i>

Muzică, Teatru și Arte Plastice
[Rezumat](#) Lucrarea este centrată pe evidențierea unor aspecte legate de proprietatea intelectuală, importante pentru circuitul lanțului valoric al industriei muzicale din Republica Moldova. Problematika abordată vizează sectoarele funcționale ale industriei muzicale, studiul având drept scop potențarea valorii produselor și serviciilor muzicale obținute ca rezultat al creativității muzicale și tehnologiei avansate. Reperele teoretice, metodologice și practice ale acestui studiu constituie o contribuție solidă la reinterpretarea și consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul sistemului industriei muzicale.

[Inchide](#)

09:55-10:10

[Prezentare](#) [3]
Rolul proprietății intelectuale în dezvoltarea industriei muzicale naționale
[Ion ȚIGANAȘ](#) [4], *dr. în drept, conf. univ., avocat în domeniul proprietății intelectuale, mandatar autorizat, Țiganaș & Partners IP Law Firm* [Rezumat](#)
Comunicarea prezintă o serie de mijloace legale, care pot

contribui la dezvoltarea industriei muzicale naționale. De asemenea, prezentarea cuprinde date statistice comparative. [Inchide](#)

10:15-10:30

[Prezentare](#) [5]

Drepturile de autor în era inteligenței artificiale (AI): provocări și soluții

[Florin MIHAILOV](#) [6], *magistru în drept, Alma Agency SRL*

[Rezumat](#) Articolul analizează impactul inteligenței artificiale asupra drepturilor de autor, cu accent pe industria muzicală, operele muzicale și fonograme. Sunt examinate provocările juridice privind calitatea de autor în cazul creațiilor generate de AI, regimul drepturilor conexe asupra fonogramelor, precum și implicațiile pentru artiști, producători și titulari de drepturi. Sunt explorate posibile soluții legislative și tehnologice, inclusiv reforme privind recunoașterea paternității unei creații, noi modele de licențiere și rolul blockchain în gestionarea drepturilor. Articolul propune un cadru echilibrat între inovație și protecția intereselor creatorilor umani, luând în considerare trecutul

sistemului de proprietate intelectuală și provocările ce ne așteaptă în viitor. [Inchide](#)

10:35-10:50

[Prezentare](#) [7]

Anticipare sau reacție? Cum utilizăm foresight-ul pentru a obține un avantaj în proprietatea intelectuală [Natalia BOLOCAN](#) [8], dr., șefă direcție, Direcția cooperare internațională și dezvoltare durabilă, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) [Rezumat](#) Știința deschisă reprezintă o nouă abordare a organizării cercetării științifice, bazate pe noi căi de difuzare a cunoștințelor utilizând tehnologiile digitale și instrumente noi de colaborare. Cei care produc informație științifică ar trebui să se conformeze codurilor de etică și să fie în acord cu normele de integritate științifică. Astfel, știința deschisă presupune un set larg de criterii de evaluare a calității cercetării. Unul dintre aceste criterii îl reprezintă raportul de similitudine. Este analizată experiența de verificare a articolelor științifice în cadrul Universității Tehnice a

10:55-11:10

Moldovei. [Inchide](#)

[Prezentare](#) [9]

Reglementarea platformelor online: diferită sau complementară Legii concurenței?

[Elena SEDLEȚCHI](#) [10], *drd.*,
Universitatea de Studii Europene din Moldova

[Rezumat](#) Platformele online sunt în plină expansiune, acestea devenind un model de afaceri indispensabil în viața consumatorilor, întrucât oferă posibilități cuprinzătoare de alegere, precum și în realitatea economică a întreprinderilor, care depind de platformele online pentru a ajunge la consumatori, astfel fiind facilitate, în mod echitabil, interacțiunile cu aceștia. În contextul dat, prezenta lucrare analizează abordarea de către Uniunea Europeană a necesității reglementării pieței serviciilor de intermediere online în funcție de problemele generate de puterea și comportamentul abuziv pe piață al furnizorilor de servicii de intermediere online. Autoarea susține că reglementarea platformelor online va avea, indubitabil, un

impact simțitor asupra tratamentului utilizatorilor de platforme la nivel național. Cu toate acestea, succesul reglementărilor respective va depinde în mare parte și de faptul dacă se va dispune de instrumentele adecvate pentru punerea în aplicare a noii Legi privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online.

[Inchide](#)

11:10-11:30

11:30-12:00

12:00-14:30

[Prezentare](#) [11]

Întrebări și discuții

Pauză

Sesiunea I. Valorificarea proprietății intelectuale – instrument de stimulare a creativității, de atragere a investițiilor și de promovare a progresului tehnologic

Moderator: *Simion LEVITCHI, dr., șef, Direcția mărci și design industrial, AGEPI*

12:00-12:15

Marcajul articolelor din metale lucrate în Republica Moldova

[Liliana CONDRATICOVA](#) [12],

dr. hab. în studiul artelor; dr.

hab. în istorie, Academia de

Științe a Moldovei [Rezumat](#)

Finețea metalului nobil și

valoarea unui articol de

giuvaiergerie sau de orfevrărie

laică sau bisericească este

certificată pe baza unor însemne speciale. În comunicarea de față ne-am propus prezentarea unei viziuni de ansamblu privind însemnele aplicate pieselor din metale nobile și comune, lucrate de meșterii din spațiul actual al Republicii Moldova. Primele încercări de a aplica însemne pieselor din metale sunt datate la mijlocul sec. al XIX-lea; ulterior articolele prețioase au fost certificate de către inspecția specializată din orașul ucrainean Odesa. La începutul anilor 1970, la Chișinău a fost formată instituția de evaluare și certificare a pieselor din metale. Unii bijutieri care nu activau în sectorul industrial aplicau propriile poansoane articolelor din aliaje metalice ieftine. În baza mărcilor și a titlurilor aplicate obiectelor din metale, putem determina încadrarea cronologică a piesei, identifica atelierul, meșterul care a realizat piesa și care a evaluat finețea metalului, în cazul celor nobile. [Inchide](#)

12:15-12:30

Cartea veche și rară între tradiția și inovația de bibliotecă

[Maria PÎLCHIN \[13\]](#), *drd.*,
Universitatea de Stat din
Moldova [Rezumat](#)

Comunicarea analizează importanța conservării cărții vechi și rare în biblioteci, subliniind echilibrul dintre tradiție și inovație. Bibliotecile publice din Republica Moldova dețin colecții valoroase, dar trebuie să-și adapteze strategiile pentru a atrage cititorii contemporani.

Digitalizarea și arhivarea online asigură accesibilitatea și protecția cărților rare, fiind promovate prin platforme internaționale precum Google Books, Europeana ș.a. Se propune integrarea noilor tehnologii, precum realitatea augmentată, în activitățile de bibliotecă pentru a spori creativitatea și interesul utilizatorilor. Expozițiile fizice și virtuale ale cărții rare, colaborarea cu media și promovarea lecturii interactive sunt soluții inovatoare pentru valorificarea patrimoniului cultural. [Inchide](#)

12:30-12:45

[Prezentare \[14\]](#)

Biblioteca personală ca formă de proprietate privată, sursă de inovație și obiect de patrimoniu

[Ivan PILCHIN](#) [15], *drd.*,
*Universitatea de Stat din
Moldova* [Rezumat](#) Bibliotecile
personale au o valoare
culturală deosebită,
funcționând nu doar ca spații
de colecționare a cărților, ci și
ca laboratoare intelectuale sau
refugii pentru reflecție. Studiul
analizează importanța acestor
biblioteci în contextul cultural
și academic, punând în prim-
plan modul în care ele
contribuie la conservarea și
valorificarea patrimoniului
național prin donații și
integrare în colecții publice.
Este examinat rolul
bibliotecilor personale în
formarea intelectuală a
individului. Se subliniază
necesitatea unor strategii
pentru protejarea acestor
fonduri astfel încât ele să
rămână ca resurse de
cunoaștere pentru generațiile
viitoare. [Inchide](#)

12:45-13:00

[Prezentare](#) [16]
Mecanismul cărților
electronice: Modele și
experiențe europene
[Mariana HARJEVSCHI](#) [17], *dr.*,
*Biblioteca Municipală „B. P.
Hașdeu”* [Rezumat](#) Dreptul de
autor, ca parte constituantă a
noțiunii de proprietate

intelectuală, vizează protecția proprietății și identității auctoriale. Diseminarea operelor protejate fără permisiunea scrisă și expresă a autorului sau a subiectului juridic deținător al dreptului de autor ca formă de încălcare a acestui drept, pe de o parte, și exercitarea dreptului de acces al tuturor cetățenilor la informație asigurat de biblioteci, pe de altă parte - iată spațiul de investigație și argumentație al subiectului cercetat. Dreptul de autor trebuie să fie respectat, dar și accesul la informație trebuie să fie asigurat de către biblioteci. Soluțiile și recomandările sunt într-o permanentă transformare: legislație, practici instituționale, deontologie.

[Inchide](#)

13:00-13:15

[Prezentare](#) [18]

Stimularea creativității tehnice la studenții, masteranzii, doctoranzii Universității Tehnice a Moldovei

[Valeriu DULGHERU](#) [19], *dr. hab., prof. univ., Universitatea*

Tehnică a Moldovei [Rezumat](#)

Nici o societate nu s-a putut dezvolta fără GÂNDIRE

CREATOARE. O serie de triburi

izolate în diverse locuri pe glob și-au blocat evoluția sau evoluează foarte lent. Să încercăm să stabilim: cum s-a dezvoltat gândirea umană pe parcurs de milenii, care a fost influența ei asupra dezvoltării societății? La aceste întrebări poți da un răspuns calificat doar bazându-te pe evoluția umană. Misterul creativității, „acest act al excelenței și demnității umane”, a fascinat spiritul uman din timpuri imemorabile. În lucrare sunt prezentate aspecte privind natura creativității, procedeele practice de antrenare a capacităților creative, stimularea creativității, antrenarea memoriei și spiritului de observație.

[Inchide](#)

13:15-13:30

Rolul artistului în era digitală
[Irina BARDIȚA \[20\]](#), *artistă vizuală, pictoriță* [Rezumat](#)
Aprecierea frumosului prin autenticitatea de A Fi noi înșine, reali, diverși.
Acceptarea existenței noastre pe Terra ca ființe efemere și îmbunătățirea zilnică a corelațiilor dintre alte specimene; Descoperirea potențialului interior, contribuția ca individ și aportul

nostru social pentru un trai sustenabil și eco-friendly, legătura cu Natura. Progresul tehnologic și evoluția EQ-ului uman, suntem noi ca rasă la fel de inteligenți cum de fapt dorim să părem? Consumul informațional de pe SM; Arta tradițională și cea digitală, este AI un pericol pentru creatori sau de fapt se va delega natural consumatorul de conținut autentic?; Cum să combinăm sănătos, frumos, corect și util tehnologiile în artă pentru colaborări productive. [Inchide](#)

13:30-13:45

[Prezentare](#) [21]

Desenele industriale în proprietatea intelectuală: obstacole și oportunități
[Marina MALCOCI](#) [22], *dr., conf. univ., IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară*
[Maria-Eudochia MALCOCI](#) [23], *elevă, gr. MTC-245, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară*
[Rezumat](#) Lucrarea analizează importanța protejării desenelor industriale în cadrul sistemului de proprietate intelectuală evidențiind atât dificultățile întâmpinate în procesul de înregistrare, cât și avantajele aduse acestei protecții.

Protecția desenelor industriale este un instrument esențial pentru designeri, care doresc să-și apere creațiile originale și să beneficieze de exclusivitate pe piață. Principalele obstacole sunt sursele financiare, reprezentarea grafică și implementarea desenelor industriale în producție. Dar, datorită drepturilor de proprietate intelectuală, creatorii sunt motivați să dezvolte produse noi, având siguranță că eforturile lor sunt recunoscute și recompensate.

[Inchide](#)

13:45-14:00

[Prezentare](#) [24]

Încălțăminte sportivă: de la pasiune la inovație

[Marcela COROLEVSCHI](#) [25],
*elevă, anul 2 gr. MTC-245, IP
Centrul de Excelență în
Industria Ușoară*

[Marina MALCOCI](#) [22], *dr.,
conf. univ., IP Centrul de
Excelență în Industria Ușoară*

[Rezumat](#) Încălțăminte sportivă este astăzi mai mult decât un simplu accesoriu destinat activităților fizice. De-a lungul anilor, acesta a devenit un simbol al performanței, al stilului de viață activ. Însă în spatele

fiecărei perechi de pantofi sportivi se află o poveste – una care începe cu pasiunea și ingeniozitatea unor oameni care au dorit să îmbunătățească experiența mișcării. De la pantofi, creați manual în ateliere mici, până la modele ultra-ușoare cu senzori inteligenți, evoluția încălțăminteii sport este strâns legată de progresul tehnologic și de spiritul creativ al celor implicați. [Inchide](#)

14:00-14:15

[Prezentare](#) [26]

Lenjeria intimă pentru femei: de la concept la producție [Ana RACOVITȚ](#) [27], elevă, anul 2 gr. MTC-245, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară [Olga GADJIU](#) [28], profesoară, grad didactic II, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară [Marina MALCOCI](#) [22], dr., conf. univ., IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară [Rezumat](#) Lenjeria reprezintă mai mult decât un element vestimentar de bază, aceasta fiind o expresie a feminității, a confortului personal și, adesea, a încrederii în sine. Evoluția lenjeriei pentru femei reflectă nu doar transformările din modă, ci și schimbările sociale, culturale și

tehnologice care au influențat preferințele și nevoile femeilor de-a lungul timpului. De la piesele funcționale, cu rol strict practic, la seturile rafinate și sofisticate de astăzi, lenjeria intimă a devenit o industrie dinamică, în continuă expansiune și diversificare. Lucrarea prezintă drumul lenjeriei feminine de la idee la produs finit - de la conceptul creativ și selecția materialelor până la procesele de design, confecționare și ambalare.

[Inchide](#)

14:15-14:30

[Prezentare](#) [29]

Impactul digitalizării asupra drepturilor de proprietate intelectuală

[Valeria MOȚPAN](#) [30],

studentă, Academia Militară a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun" [Rezumat](#) Digitalizarea a

revoluționat modul în care operează sistemul de proprietate intelectuală, aducând atât oportunități, cât și provocări. Pe de o parte, tehnologiile digitale facilitează protecția și gestionarea drepturilor prin blockchain și inteligență artificială. Pe de altă parte, răspândirea rapidă a conținutului online a dus la

creșterea pirateriei și încălcării drepturilor de autor. Apariția noilor forme de creație digitală, inclusiv cele generate de AI, ridică dileme juridice privind titularitatea drepturilor. Adaptarea legislației și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de protecție sunt esențiale pentru menținerea unui echilibru între inovare și respectarea drepturilor intelectuale.

[Inchide](#)

14:30-14:35

[Prezentare](#) [31]

14:35-14:50

Întrebări și discuții

14:50-17:00

Pauză

Sesiunea II. Experiența națională și internațională de protecție și respectare a drepturilor de PI

Moderatoare: *Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă, AGEPI*

14:50-15:05

Tratatul de la Riyadh privind dreptul desenelor și modelelor

[Simion LEVITCHI](#) [32], *dr., șef, Direcția mărci și design industrial, AGEPI* [Rezumat](#)

Lucrarea reflectă acțiunile realizate de statele membre ale Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) în cadrul Comitetului Permanent al OMPI privind

dreptul mărcilor, desenelor și modelelor industriale și indicațiilor geografice (SCT), inclusiv în cadrul sesiunii speciale a SCT, Comitetului preparator și Conferinței Diplomatice pentru adoptarea Tratatului în domeniul desenelor și modelelor (DLT). Sunt analizate beneficiile ce rezultă din Tratatul de la Riyadh privind dreptul desenelor și modelelor.

[Inchide](#)

15:05-15:20

[Prezentare](#) [33]

Autorul și/sau titularul?

[Andrei MOISEI](#) [34], *consultant principal, Secția comunicare și instruire, AGEPI* [Rezumat](#) În

mare parte persoanele percep autorul ca deținător al tuturor drepturilor exclusive. De fapt, adevărul constă în epuizarea drepturilor autorului fie prin crearea în exercitarea atribuțiilor de serviciu, fie prin moștenire sau oricare altă formă de transmitere a drepturilor, autorul rămânând în mare parte doar cu drepturile morale. Și atunci este corect să înțelegem, sub prisma drepturilor exclusive, când este vorba despre autor și când este vorba despre titularul de drepturi. [Inchide](#)

15:20-15:35

[Prezentare](#) [35]

Importanța evaluării și protecției proprietății intelectuale pentru un management inovațional al entității

[Iulia INGLIS](#) [36], *drd.*,
Universitatea de Stat din Moldova [Rezumat](#)

Libertatea creației intelectuale este garantată de cadrul legal și normativ la nivel național și internațional. Creativitatea presupune cunoștințe și experiențe noi ce pot fi valorificate printr-un management inovațional care include evaluarea și protecția proprietății intelectuale: proprietatea industrială (invențiile, mărcile, desenele și modelele industriale, soiurile de plantă, indicațiile geografice, denumirile de origine, specialitățile tradiționale garantate, secretul comercial, numele comercial) și drepturile de autor și conexe (obiecte de proprietate intelectuală din domeniul științific, literar și artistic). Specificul proprietății intelectuale se exprimă prin exclusivitate, distinctivitate, originalitate, iar valorificarea obiectelor de proprietate

intelectuală încurajează
inovarea. [Inchide](#)

15:35-15:50

Experiență în elaborarea și
implementarea proprietății
intelectuale în proiectul
multilateral internațional
PhageLand

[Alina FERDOHLEB](#) [37], dr. șt.
med., conf. univ.,

*Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie "Nicolae
Testemițanu"*

[Livia ȚAPU](#) [38], drd., cercet.
șt., *Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie "Nicolae
Testemițanu", Agenția
Națională pentru Sănătate
Publică*

[Oana-Simina IACONI](#) [39], drd.,
cercet. șt., *Universitatea de
Stat de Medicină și Farmacie
"Nicolae Testemițanu"*

[Irina LOZNEANU](#) [40], drd.,
cercet. șt., *Agenția Națională
pentru Sănătate Publică*

[Rezumat](#) Proiectul multilateral
transnațional „PhageLand” își
propune să dezvolte o nouă
strategie de intervenție, care
combină capacitatea de
purificare ieftină și ecologică a
sistemelor de tratare pasive, și
anume a zonelor umede
construite (ZUC), cu un
tratament dedicat pe bază de
fagi, pentru a preveni

transmiterea rezistenței la antibiotice (RA) din apele uzate în apele de suprafață. Studiul conține date privind etapele parcurse ale proprietăților intelectuale, elaborate și implementate în procesul realizării scopurilor și obiectivelor propuse ale proiectului de cercetare cu titlul „Phage treatment and wetland technology as intervention strategy to prevent dissemination of antibiotic resistance in surface waters”, 22.80013.8007.1M, perioada de realizare 2022-2025, care au condus la un impact științific și socioeconomic. [Inchide](#)

15:50-16:05

[Prezentare](#) [41]

Produs inovator pentru reconstrucția osoasă în chirurgia oro-maxilo-facială [Mariana JIAN](#) [42], cercet. șt., *Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"* [Rezumat](#) La baza cercetării stau produse noi, obținute prin tehnici de inginerie tisulară și inginerie chimică pentru aplicare în chirurgia oro-maxilo-facială. Cercetarea abordează noi strategii de grefare pentru restabilirea defectelor prin

utilizarea materialelor bioactive și nanomaterialelor funcționale pentru reușita osteointegrării. Produsele cercetării sunt în curs de brevetare. [Inchide](#)

16:05-16:20

[Prezentare](#) [43]

Compania școlară – produsul creativității

[Silvia SCORȚESCU](#) [44],
profesoară, grad didactic I, IP Liceul Teoretic „Universul”, Junior Achievement Moldova

[Rezumat](#) În domeniul academic al există un consens larg în ceea ce privește definiția creativității și componentele ei. Creativitatea este interacțiunea dintre mediul de învățare, atât fizic, cât și social, atitudinile și atributele profesorilor, și elevilor, dar și un proces clar care generează un produs perceptibil (care poate fi o idee sau un proces, precum și un obiect fizic tangibil). Creativitatea este producerea a ceva nou, relevant și util pentru persoana sau persoanele care au creat produsul în propriul context social. De asemenea, creativitatea poate fi folosită pentru a propune noi soluții la probleme din diferite contexte.

[Inchide](#)

16:20-16:35

[Prezentare](#) [45]

Proprietatea intelectuală în proprietatea soților în Republica Moldova
Tatiana BODIUL, dr. în econ., conf.univ., Universitatea de Stat din Moldova [Rezumat](#)
Articolul analizează problemele regimului juridic al proprietății maritale în relație cu proprietatea intelectuală. Problemele legate de procedura de primire și utilizare a veniturilor soților din rezultatele activității intelectuale și mijloacele de individualizare sunt în curs de soluționare, în funcție de atribuirea acestor venituri bunurilor dobândite în comun sau proprietăților personale ale soților. [Inchide](#)

16:35-16:50

Brevetarea – un proces contratimp
[Dimitrie-Cristian FODOR](#) [46],
drd. bioing., Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România
[Neculai-Eugen SEGHEdin](#) [47],
prof. univ., dr. ing., Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România [Rezumat](#) Deținerea unui brevet de invenție este

esențială pentru protejarea soluțiilor tehnice, însă întârzierea procesului de brevetare poate reprezenta o provocare semnificativă pentru progresul tehnic în orice domeniu. Așteptarea îndelungată a evaluării documentației depuse la un oficiu specializat în brevete poate afecta viteza cu care noile tehnologii pot ajunge pe piață sau pot fi expuse publicului larg. Acest proces poate fi accelerat prin utilizarea tehnologiilor digitale care au la bază, de exemplu, inteligența artificială. În acest mod pot fi reduși timpii de examinare și se poate favoriza lansarea promptă a noilor soluții tehnice la problemele cu care societatea se confruntă. [Inchide](#)

16:50-17:00

17:00

Întrebări și discuții
Încheierea lucrărilor
Simpozionului

Source URL: <https://www.agepi.gov.md/en/node/17680>